A°. 1838. N°. 74.

VRIJDAG, DEN 14den SEPTEMBER.

Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 12 *September* 1838.

Van wege den Heer Gouverneur Generaal *ad interim*, wordt hiermede bekend gemaakt, dat aan den Slaaf *Evan*, toebehoord hebbende aan de Plantaadje *Burnside*, en door het Gouvernement aangekocht, tot loon van deszelfs getrouwe diensten, *Brieven van Manumissie* zijn verleend geworden; — zullende dezelve voortaan genaamd zijn:

BUGO EVERT VAN WESTLAND.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 13 *September* 1838.

(35193) Alzoo MOZES ISAAC ROBLES, in qualiteit als Administrateur van de *helft* der Plantaadje *Quapibo*, aankomende de Erven SARA DA SILVA; ABRAHAM GABAIJ FONCECA; HANS KLINT en JOOST ZAAL, als Sequesters over de wederhelfte der genoemde Plantaadje *Quapibo*, aankomende voormelden A. G. FONCECA, zich bij requeste aan den Gouverneur Generaal *ad interim* hebben geadresseerd, met verzoek, om de Negerin *Seraphina* en het Mustice Meisje *Afie*; van gemelde Plantaadje af- en op de privé namen van de Erven SARA DA SILVA voor de *helft*, en van het Fonds W. G. DEUTZ, voor de andere *helfte*, over te schrijven.

Zoo is het, dat Zijn Hoog Edel Gestrenge, goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, door den Gouverneur Generaal *ad interim*, zoo danig worden gedisponeerd als bevonden zal worden te behooren.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 14 *September* 1838.

Alzoo de navolgende personen zich bij requeste aan den Gouverneur Generaal *ad interim* hebben gewend met verzoek om *Brieven van Manumissie* te verleenen aan de na te meldene Slaven, te weten:

1°. DAVID BUENO DE MESQUITA, voor de Slavin *Mietje*, hem in eigendom toebehoorende.

2°. JOHANNES HELB, *fungerende* Curator, beheerende den Boedel wijlen HANNA MARCUS SAMSON Wed. J. [illegible] voor den Slaaf *Louis*, aan gemelde Boedel toebehoorende.

Zoo is het, dat Zijn Hoog Edel Gestrenge goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen al degenen welke vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van drie weken na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tijd, de verzochte *Brieven van Manumissie* worden uitgereikt.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

Burgerlijke Stand.

PARAMARIBO, *den* 13 *September* 1838.

Op heden zijn in *Ondertrouw* opgenomen: DAVID TAMA en SARA MOZES ROBLES, beide alhier geboren en woonachtig.

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
T. M. SCHOTBORGH.

Mengelingen.

DE SCHEDELLEER TOEGEPAST.

Men vindt slechts weinig Professoren, die, bij 't geven hunner lessen, zoo veel ijver aan den dag leggen als, Professor Leyden deed. Wanneer hij zijn leerstoel had beklommen, scheen hij, buiten het onderwerp, waarover hij zijne toehoorders onderhield, alles in de wereld te vergeten. Zijn straksiend, schitterend oog, zijne bewegelijke gelaatstrekkingen, de inwendige overtuiging, die in al zijne woorden doorstraalde, bewezen duidelijk genoeg, hoe zijne hooggespannen verbeelding het onderwerp, dat hij behandelde, streng wist af te zonderen van al wat er slechts eenigzins vreemd aan was. Hij had even zijn twee en dertigste jaar bereikt, en was een der vermaardste aanhangers van het *Systema* van Gall en Spurzheim.

Eens, dat hij met een twintigtal gasten ten eten was genoodigd bij den Baron Hartman, viel, tegen het einde van den maaltijd, het gesprek op de schedelleer, en, hetzij nieuwsgierigheid of vermaakshalve, elk was even bereid om zich den schedel te laten betasten. De Professor deelde, op vrolijken toon, aan elk den uitslag van zijn onderzoek mede, toen hij eensklaps, met een gefronst gelaat, zwijgend staan bleef bij hem, wiens hoofd hij 't laatst had bevoeld; en daar men nu al schertsende aandrong op het verslag zijner bevindinge, sprak hij op ernstigen toon: »Heeren, ik kan mij vergissen: want elke wetenschap kan dwalen; maar ik zou waarlijk vreesen beleedigend te worden, wanneer ik mijne meening uitte omtrent de kenteekenen, die ik daar 't laatst ontwaard heb." Ondanks alle aanzoeken en vertoogen, liet de Heer Leyden zich over de zaak, geen enkeld woord meer ontvallen, en het gesprek nam welhaast eene andere wending.

Eene afschuwelijke moord was er onlangs in het woud der *Ardennes* gepleegd. Een jong meisje was, eenige weken geleden, haar ouders huis ontvlugt. Men veronderstelde, dat haar verleider een jongman was, die daar in den omtrek woonde, en insgelijks op het zelfde tijdstip was verdwenen. Thans had men 't jonge meisje wreedaardig vermoord, wedergevonden, terwijl de jongman, dien men verdacht hield insgelijks teruggekomen was; hij verklaarde, dat hij slechts met de grootste moeite aan de handen der roovers was ontsnapt, die hem hadden aangevallen. Als bewijs van de waarheid dier verklaring, toonde hij verscheiden, vrij gevaarlijke wonden, ter naauwernood geheeld, die hij in den strijd had opgedaan, en waar hij ruim veertien dagen lang het bed voor had moeten houden. Niettemin, hield men dat verhaal voor zoo onwaarschijnlijk, dat de jongman in hechtenis werd genomen, als van moord verdacht.

Dit alles werd tot in de kleinste bijzonderheid aan het gezelschap verteld, door Karl Hauft, een' der gemeenzaamste vrienden van den huize. Zijn bevallig uiterlijk, zijne minzaamheid in den omgang en zijne onderhoudende gesprekken hadden hem de genegenheid verworven van allen, die hem kenden; zelfs dacht men vrij algemeen, dat hij 't hart van Freule Clara Hartman had gewonnen, en haar vader niet ongezind was, om zijne toestemming tot dien echt te verleenen; immers, de vertrouwelijke voet, waarop de Baron met Karl verkeerde, hoewel deze eerst sedert kort in M** was komen wonen, wettigde allesins die meening. Men kon bezwaarlijk iemand vinden, die aan zijne verhalen zoo veel belangwekkends wist te geven als hij: zijne levendige beschrijvingen kleurden de onbeduidendste omstandigheden, en wanneer 't een of ander bloedig tafereeltje gold, dan wist hij de traagste verbeelding te ontvlammen, en de onverschilligsten onder zijne toehoorders huivering aan te jagen door zijne voorstellingen der ijsselijkste wanbedrijven. De befaamste schrijvers der gruwelromans van de negentiende eeuw hadden bij den jongen Karl Hauft ter school kunnen gaan.

Toen hij aan het einde was van het verhaal, waar wij zoo even van spraken, gaf een algemeene kreet van verontwaardiging den diepen indruk te kennen, dien 't op ieders gemoed had gemaakt. Duizend verwenschingen werden er tegen den gevangene gerigt, dien men voor den moordenaar hield, en wiens schuld ontegenzeggelijk bewezen scheen door al de bijzonderheden, die, er, ten aanzien van het gepleegde feit, aan het gezelschap waren meêgedeeld.

— »Met vreugde, zou ik zulk een' afschuwelijken booswicht kunnen zien radbraken!" riep de *Russische* Graaf Orloff, terwijl hij een snuifje nam uit een prachtige doos, met diamanten omzet, die hij vervolgens aan zijn buurman overgaf.

— »Hij verdiende wel, dat men hem op de pijnbank bragt, de deugniet!" liet er een ander op volgen.

— »Hij worde hier en hier namaals gestraft!" riep met heftigheid Karl.

— »Hei wat, hei wat!" zoo viel de Baron hem in 't woord. »Nu zijt gij wat al te streng. 't Is waar, de schuldige verdient straf; doch uw afkeer van het misdrijf, lieve vriend, voert u te ver heen. »Men moet den zondaar niet alle hoop op vergeving benemen." En, zoo sprekende, sloeg de grijsaard den jongman minzaam op den schouder.

Men sprak nog een' wijl, over dat onderwerp, doch Professor Leyden was stil en afgetrokken, en antwoordde slechts met ja en neen, immers zoo kort mogelijk en slechts beleefdheidshalve, wanneer hem deze of gene andere vraag werd gedaan.

Toen het tijd van scheiden was, stond de Graaf Orloff het eerst op, en vroeg, eer hij heenging, om zijn' snuifdoos terug te hebben. Hij, die ze het eerst ontvangen had, zei dat hij ze, aan zijn buurman had overgegeven; deze had ze verder laten rondgaan. Kortom de doos was niet terug te vinden.

Elk had ze toch gezien, en de naauwkeurigste

den de kamer verlaten, zoodra het *Dessert* was opgedragen.

'tWas een moeijelijk geval. De oude Baron begreep, dat er zijne eer meê gemoeid was, wanneer zulk een kostbaar kleinood, op deze wijze, in zijn huis en aan zijne tafel verdween, en dat bij toeval niet [illegible]. Evenwel, hij hoopte nog altoos, dat het slechts een kwalijk verzonnen grap van een' zijner gasten zou zijn, en in die veronderstelling, stond hij dus op en sprak: »Mijnheeren, ongetwijfeld heeft een van u allen de snuifdoos verborgen met oogmerk, om mijn' vriend, den Graaf, voor een oogenblik te verontrusten. Thans, nu de scherts ver genoeg gedreven is, moet ik hem, die de doos in zijn bezit heeft, vriendelijk verzoeken, om ze terug te geven. Bij deze laatste woorden, deed hij zijn best om te glimlagchen. Niemand intusschen, die er antwoord op gaf. De Baron fronste de wenkbraauwen: hij zag nu wel, dat hij zich duidelijker moest uitdrukken, en ging dus voort: »mijne vrienden, gij kunt u niet beleedigd achten, wanneer ik mij zelf bereid verklaar, om te ondergaan wat hier een noodwendig gevolg van het gebeurde is. Elk onzer, (ik kan 't schier zonder blozen niet zeggen) elk onzer zal moeten toelaten, dat men zijne zakken doorzoekt. Niemand dan de schuldige kan zulk een maatregel wraken."

Een der gasten stond driftig op en riep: »bij den Hemel, liever sterven, dan zulk eene vernedering te ondergaan!" Een ander was van hetzelfde gevoelen, en beweerde, dat, in allen geval, zulk een maatregel op verdenking steunde.

De arme Baron scheen geheel verslagen, en hield het strakziend oog op Professor Leyden, die nu ook opstond.

»Ik verzoek, dat men de deuren hier sluit!" sprak deze op ernstvollen toon. Men gehoorzaamde. »Mijnheeren," zoo ging hij voort: »gij zult de waarheid moeten erkennen van hetgeen ik hier beweren zal, of ik, de aanhanger eener wetenschap van kwakzalverij, zal 't met den dood bekoopen!" Hier greep hij een mes van de tafel. »Vreest niets Mijnheeren dat wapen keer ik tegen mij, en alleen, wanneer ik hier iemand van 't gezelschap valschelijk beschuldig. Gij zult u herinneren, dat ik, onder voorwend, het hoofd van de meesten uwer onderzocht heb, naar de regelen der schedelleer. Over 't algemeen, heb ik daarbij niets ontmoet, dat mij bijzonder getroffen heeft; doch daar is er één onder u allen, een enkele, te wiens opzigte ik mij zeker niet bedriegen kan. Ik had wel gewenscht dien man nooit te hebben leeren kennen, en heb hem sedert niet zonder huivering kunnen aanzien. Reeds zie ik hem verbleeken [illegible]. Er is niets aangelegener, een [illegible] ik ben een laaghartige bedrieger, [illegible] Karl Hault! gij zijt een dief en een moordenaar!"

Een donderslag zou minder schrik hebben gebaard, dan deze woorden. De Baron beefde van toorn. De Graaf meende, dat de Professor krankzinnig was geworden, terwijl de andere gasten beurtelings hunne blikken vestigden op Leyden en op Karl Hault. De eerste had bedaard weder plaats genomen; de tweede zat bleek en roerloos. De Baron dacht na een krachtig woord te zeggen over de vermetele taal van den Professor, die zoo grof zijn' aanstaanden schoonzoon had beleedigd, toen Leyden, met den vinger naar hem wijzende, sprak: »laat men zijne zakken doorzoeken!"

In de eerste vervoering zijner drift, om zijnen gunsteling tegen zulk eene ongehoorde beschuldiging te verdedigen, schoot Hartman toe met opgeheven hand. Op 't zelfde oogenblik viel de snuifdoos op de tafel, en de [illegible] buiten zich zelven, zeeg neder op een stoel.

Eene huiveringwekkende stilte van eenige seconden heerschte nu in de zaal. Elk scheen versteend, terwijl Hart, met een ontsteld gelaat, zigtbaar aan een hevigen zielstrijd ten prooi was. Een klap [illegible] hij zich aan dien ongelukkigen toestand, en riep met eene schokkende stem: »De hand Gods is op mij nedergedaald. Te vergeefs zou ik mij zijner geregtigheid willen onttrekken. Die man heeft de waarheid gesproken. Ik ben een dief en een moordenaar! Onder den naam van Graft, won ik in stilte 't hart van 't jonge meisje, [illegible] sprak ik haar, buiten iemands medeweten, heimelijk tot mijne vrouw, doch na eenige dagen slechts, begon ik reeds in te zien, dat ik mij door mijne dwaasheid in 't verderf had gestort, ik, die van goeden huize, welopgevoed en niet ontbloot van middelen, mijn lot voor altijd had verbonden aan dat van een arm meisje, zonder geestbeschaving. Ik hoorde dat Clara Hartman verbazend rijk was. Haar goud verlokte mij, en daar ik weldra de overtuiging had, dat mijne onlangs aangegane verbintenis, welke mij hoe langer hoe ondragelijker werd, de eenigste hinderpalen was, die mijn ontwerp in den weg stond, vermoordde ik mijne vrouw en wist het vermoeden op een ander te schuiven, dien ik zeker, eer de waarheid aan het licht had kunnen komen, insgelijks zou hebben afgemaakt, had hij zich niet door de vlugt gered: ik bedoel den jongman, die thans in hechtenis zit. Wat die heillooze snuifdoos betreft, ik schrijf 't aan den invloed van een onvermijdelijk noodlot toe, dat ik ze in handen moest krijgen: zij was te prachtig, te kostbaar, om mijne hebzucht niet te ontvlammen. Een onwederstaanbaar vermogen dreef mij in den afgrond. Doch wat zal ik er meer van zeggen? Ik lach wat in 't noodlot, en weet het schavot te ontduiken!"

Zoo sprekende, en eer men nog de minste poging had kunnen doen om dien zelfmoord te keeren, had hij een fleschje, dat hij uit zijn' vestzak te voorschijn haalde, aan den mond gebragt en leeg gedronken.

't Bleek weldra, dat het *Acidum Prussicum* was geweest.

Een jaar na die ontzettende gebeurtenis, schonk Clara Hartman hare hand aan Professor Leyden, die, door zijne bedrevenheid in de schedelleer een misdrijf had ontdekt; terwijl hij er tevens een onschuldige het leven door redde, en er later zijn huwelijk met een der liefste meisjes van *Duitschland* aan te danken had.

Advertentien.

De HEEMRAAD der Divisie *Saramacca* brengt bij deze ter kennis van belanghebbenden, dat gedurende de werkzaamheden in het Kanaal van *Saramacca*, de dammen zullen worden doorgestoken en alzoo de vaart Sucessivelijk zal worden opengesteld staande de navolgende springtijden, als: *van den 30sten September a. k. tot den 7den October, van den 28sten October tot den 5den November, van 27sten November tot den 6den December*, als ook gedurende den laatsten springtijd van dit jaar invallende op den 26sten December e. k.

Paramaribo, den 11 September 1838.
De Heemraad voornoemd,
J. [illegible]

(35197) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, als daartoe door den Hove gecommitteerd, presenteert bij inschrijving te Koop:

ZEVEN EN ZESTIG vaten SUIKER, van de Plantandje *Pieterzorg*, aan deelen het eigendom van ISAAC JOHNSTONE THOMAS HAYWARD en JOHN FREDERIK HAYWARD, en wel bij kavelingen van *vijf* vaten en eene kaveling van *zeven* vaten.

Zullende de inschrijvings-billetten tot HEDEN den 14den dezer, des voormiddags ten *negen* ure, ten Kantore van den ondergeteekende worden aangenomen, en vervolgens ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden tot de Zaken van Curatele en Sequestratie geopend, en het hoogste bod (mits goed gekeurd) worden aangenomen, met verpligting der Koopers om binnen den tijd van *acht* dagen na den verkoop, de Suiker voor eigene rekening en risico te doen afhalen.

Paramaribo, den 11 September 1838.
R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

(35196) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op HEDEN den 14den September 1838, des voormiddags om *negen* uren, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit welgemeld Hof, publiek bij Executie verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, staande en gelegen aan de *Weidestraat*, bekend onder nummer Wijk La. D. No. 85; aankomende HENRIETTA ISABELLA NEGLE.

Het *HUIS* en *ERF*, gelegen op *Combé*, bekend onder No. 112 A 83 B; aankomende C. L. D'HONDT.

Paramaribo, den 14 September 1838.
R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

(35183) Op aanstaande Dingsdag den 18den dezer des namiddags te *vier* uren, zal door den Vendumeester M. A. KEIJSER, ten Sterfhuize van nu wijlen den Heer H. R. VAN NIEHOFF, worden verkocht: MEUBELEN, HUISRADEN, LIJFSKLEEDEREN, GLAS en KOPERWERK, en het geen verder ten voorschijn zal worden gebragt, zijnde de Goederen daags vóór en op verkoopdag te bezigtigen.

Paramaribo, den 13 September 1838.
J. HELB.

(34032) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal *HEDEN MORGEN* om 9 uren, verkoopen:

Provisien, Stukgoederen, een kist gemerkt G. & Co. No. 284, aangebragt door Kapt. L. HUS, inhoudende Neteldoeken, Cambrics doeken, enz.; Koper en Ware Planken. — Alsmede eenige Materialen en Gereedschappen, behoorende aan de Plantaadje *Mon Affaire*. — Blijvende de verkoop van de Plantaadje *Anna Maria* en *L'Embarras en Vento*, tot nader Advertentie uitgesteld.

C. A. RICHTER

heeft ontvangen per Kapt. L. HUS, en biedt voor *civiele prijzen* te Koop aan:

Fijn zwart-, blaauw-, olijf- en amelia kleur Laken, gemaakte Rokken, Broeken en Vesten, blaauw wolle Tafelkleeden, Flenel, fijne witte en grijze Linnendril, Satinet, Piqués fijne blaauwe en zwarte Prinsestof, Everlasting, Platilles, Estopilles, Creas, Linnen in soorten, fijne Linnen Zakdoeken, garen en Schotsche Batist effe en geborduurde Neteldoek, witte Cambrics, Listados, Arabias, blaauw Salempoeris, [illegible] Haarlemmer Gingangs, garen en katoenen Mans Kousen en Sokken, witte en zwarte zijden Mans en Vrouwen Kousen, Glasgow Hangmatten, [illegible] Waschdoek.

Visschers en Zakgaren, Vischlijn, Engelsche Vischhoeken, fijne zwarte Vilte en [illegible] Mans en Jongens Hoeden, Engelsche Elastieque Bretels, Laarzen, Engelsche lage Mans en Jongens Schoenen, fijne Merinos en wit Satijne Dames Schoenen.

Gebronsde HANG- en TAFELLAMPEN, SPEEL-, VISITE- en HUWELIJKS-KAARTEN.

Voorts recommandeert hij zijnen wel geassorteerden *WINKEL* in BIJOUTERIEN en QUINCAILLERIEN, KANTOORBEHOEFTENS en vele andere *GOEDEREN* meer.

Nog in voorraad:

Exquise RIJNWIJN, van het jaar 1834, als Liebfraumilch, Hochheimer, Rudesheimer, Forster en Niersteiner.

(35191)

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam:

Het gekoperd Tweedeks Barkschip *de Eensgezindheid*, Kapt. Casper Meijer, — Adres bij Gebr. Reiss, — Sluit 25 September.

Het Galjootschip *Anna Maria*, Kapt. D. Steenveld, — Adres by Lerssner en Scheffer. — Sluit 15 September.

Het Hoekerschip *de Jonge Arie*, Kapt. L. Hus. Adres bij Lerssner en Scheffer.

Het Schooner Kofschip *Elisabeth*, Kapt. Pieter Pijbes. — Adres bij [illegible]. — Sluit 25 Sept.

Naar Rotterdam:

Het Schooner [illegible], Kapt. A. C. Krull, — Adres bij [illegible] en Scheffer. — Sluit 25 September.

Ter Drukkerij van FUCHS & CAMPS.